

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกสูบบุหรี่ทั่วไปและบุหรี่ไฟฟ้าของนักเรียนวัยรุ่นในภาคกลางของไทย

วาติต อินทุลักษณะ*

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้ศึกษาการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเลือกสูบบุหรี่ทั่วไปและบุหรี่ไฟฟ้าในกลุ่มวัยรุ่นในภาคกลางของประเทศไทย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง (Structural Equation Model) เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเลือกสูบบุหรี่ทั่วไปและบุหรี่ไฟฟ้าในกลุ่มวัยรุ่นในภาคกลาง โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ด้วยการเก็บแบบสอบถามจะเก็บข้อมูลจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ได้แก่ บุหรี่ไฟฟ้า และบุหรี่ธรรมดา ของภาคกลาง ให้ครอบคลุมเขตเขตพื้นที่การศึกษาทั้ง 7 เขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ เขตราชเทวี เขตห้วยขวาง อำเภอเมืองนนทบุรี อำเภอเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองสิงห์บุรี อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา และอำเภอเมืองปราจีนบุรี จำนวน 400 ราย

ผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่า ปัจจัยในภาพรวมมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความตั้งใจสูบบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณาถึงภาพรวมของตัวแบบปัจจัยเชิงสาเหตุหลังการปรับตัวแบบการวิจัย เพื่อพิจารณาจากค่า Model fit พบว่าเข้าเกณฑ์ที่ยอมรับได้ในหลายค่า ($\chi^2/df = 3.25$, CFI=.966, NFI=.952, RMSEA=.075, SRMR=.047) ที่เป็นไปตามเงื่อนไขจึงกล่าวได้ว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการกำหนดนโยบายควรพิจารณาปัจจัยเชิงสาเหตุนี้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบาย เพื่อให้ได้ผลในเชิงลดความตั้งใจสูบบุหรี่ในทั้ง 2 ประเภท

คำสำคัญ: การสูบบุหรี่ บุหรี่ทั่วไป บุหรี่ไฟฟ้า วัยรุ่น

* สำนักบริหารธุรกิจและการศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี

อีเมล: watit.in@dtc.ac.th

วันที่รับบทความ: 30 พฤศจิกายน 2563 วันที่แก้ไขบทความล่าสุด: 18 มีนาคม 2564 วันที่อนุมัติการตีพิมพ์: 2 เมษายน 2564

The Factors affecting the Choice of Conventional and Electronic Cigarettes among Adolescent Students in the Central Region of Thailand

Watit Intuluck*

Abstract

This research studied the causal factors affecting the choice of conventional and e-cigarette smoking among adolescent students in the central region of Thailand. The structural relationship analysis technique (Structural Equation Model) was used to study the causal factors affecting the choice of conventional smoking and e-cigarettes among adolescents in the central region. By using survey research methodology, questionnaires were collected from secondary school students who had smoking habits, including e-cigarettes and conventional cigarettes of the central region, covering 7 educational districts with 400 cases. The study included Ratchathewi District, Huay Kwang District, Muang Nonthaburi District, Muang Pathum Thani District, Mueang Sing Buri District, Mueang Chachoengsao District and Muang Prachinburi District.

The results of this study found that overall factors had a significant positive influence on intentions of smoking. When considering the overview of the model, the causal factors after the research modification to determine the model fit, it was found that several values were acceptable. (Chi-square / df = 3.25, CFI = .966, NFI = .952, RMSEA = .075, SRMR = .047) which meet the criteria. Therefore, it can be said that the stakeholders in policy-making should consider this causal factors as the basic information for policy formulation in order to have a reduced intention effect for both types of smokers.

Keywords : Smoking, conventional cigarettes, electronic cigarettes, adolescents

* Instructor of Business Administration and General Education Office, Faculty of Hospitality Industry, Dusit Thani College
E-mail: watit.in@dtc.ac.th

Received: November 30, B.E.2563. Revised: March 18, B.E.2564. Accepted: April 2, B.E.2564

บทนำ

ในอดีต อุตสาหกรรมยาสูบถือได้ว่าเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมที่สร้างรายได้ให้แก่รัฐบาลในทุกประเทศทั่วโลก สำหรับประเทศไทย อุตสาหกรรมยาสูบได้สร้างรายได้ประมาณ 30,000-50,000 ล้านบาทต่อปี (Ungsachaval, B.E.2555) แม้ในปัจจุบันราคาของยาสูบจะเพิ่มขึ้นอย่างมากจากการเก็บภาษีสรรพสามิตที่เพิ่มขึ้นเกือบร้อยละ 70-80 จากปี 2560 ซึ่งส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมยาสูบ อันเนื่องมาจากการลดลงของกำไรอย่างต่อเนื่อง จะเห็นได้จากยอดกำไรที่ลดลงอย่างเห็นได้ชัด โดยในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2562 มีรายงานกำไรสุทธิเพียง 347 ล้านบาท เทียบกับช่วงเวลาเดียวกันจากปีก่อนหน้าอยู่ที่ 588 ล้านบาท หรือลดลงเกือบร้อยละ 40 อย่างไรก็ตาม จำนวนของผู้สูบบุหรี่ลดลงเพียงเล็กน้อย อันเนื่องมาจากการบริโภคยาเส้นและบุหรี่นิภาซีที่เพิ่มมากขึ้นเท่าตัว (Matichom Online, 2563) โดยในแต่ละปีเยาวชนมากมายต้องตกเป็นทาสยาเสพติด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บุหรี่ จากตัวเลขสถิติ พบว่ามีเยาวชนกว่า 3 แสนคนต่อปี ต้องตกเป็นทาสบุหรี่และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น 0.3% ต่อปี นอกจากนี้ เยาวชนในช่วงอายุ 15-18 ปี มีแนวโน้มที่จะสูบบุหรี่ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นถึง 3 เท่า โดยจากตัวเลขของเยาวชนที่สูบบุหรี่ทั้งหมดมีถึงร้อยละ 20 ที่เป็นการสูบบุหรี่ไฟฟ้า และตัวเลขเหล่านี้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ (Hfocus, B.E.2562)

จึงเกิดแรงกระตุ้นจากรัฐบาลไทยให้มาสนใจที่จะควบคุมการบริโภคยาสูบที่มีหลากหลายรูปแบบ เช่น บุหรี่ทั่วไปและบุหรี่ไฟฟ้า เป็นต้น (Thongthap, B.E.2562) ด้วยเหตุผลหลายประการ เช่น บุหรี่เป็นสาเหตุที่นำไปสู่โรคต่าง ๆ เช่น มะเร็งปอด และโรคเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจ ทั้งจากผู้สูบโดยตรง (Primary smokers) และบุคคลอื่นที่ได้รับผลจากควันบุหรี่ (Secondary smokers) การสำรวจพฤติกรรมกาสูบและการดื่มสุราของประชากร พ.ศ.2560 จากผลสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่าในปี 2560 จากจำนวนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปทั้งสิ้น 55.9 ล้านคน เป็นผู้สูบบุหรี่ 10.7 ล้านคน (ร้อยละ 19.1) แยกเป็นผู้ที่สูบเป็นประจำ 9.4 ล้านคน (ร้อยละ 16.8) และเป็นผู้ที่สูบนาน ๆ ครั้ง 1.3 ล้านคน (ร้อยละ 2.3) ถึงแม้ว่าแนวโน้มของการสูบบุหรี่ในประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปลดลง แต่เป็นเพียงการลดลงเพียงเล็กน้อย (Tobacco Control Research and Knowledge Management Center, Mahidol University, B.E.2561) และด้วยเหตุนี้ รัฐบาลต้องจ่ายเงินภาษีของประชาชนเพื่อเป็นการรักษาโรคต่าง ๆ เหล่านี้เป็นจำนวนมาก ผ่านโครงการสวัสดิการของรัฐที่ให้แก่ประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ จึงทำให้มาตรการเชิงป้องกัน (Preventive measurements) เป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก และในการนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาถึงปัจจัยเชิงสาเหตุ (Causal factors) ที่ส่งผลต่อการเลือกสูบบุหรี่ทั่วไปและบุหรี่ไฟฟ้า เพื่อใช้เป็นข้อมูลนำเข้า (Input) ในการพัฒนากำหนดมาตรการเชิงป้องกันต่อไป เพื่อเป็นการป้องกันนักสูบหน้าใหม่ที่จะเกิดขึ้น ซึ่งมีความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ 10 ปี ของกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ที่ว่าด้วยการพัฒนาระบบและกลไกทางสังคมที่เอื้อต่อการสร้างสุขภาวะและนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ที่มีมาตรการป้องกันไม่ให้เกิดผู้เสพยาสูบ รายใหม่และเฝ้าระวังธุรกิจยาสูบที่มุ่งเป้าไปยังเด็ก เยาวชนและนักสูบหน้าใหม่ (Thai Health Promotion Foundation, 2558)

ด้วยสาเหตุดังกล่าวข้างต้น คณะวิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเลือกสูบบุหรี่ทั่วไปและบุหรี่ไฟฟ้าในกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นภาคกลาง พร้อมเปรียบเทียบระดับของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเลือกสูบบุหรี่ทั้งสองประเภท เพื่อเป็นแนวทางในการวางกรอบแนวทางมาตรการป้องกัน (Preventive Measurements) การเลือกสูบบุหรี่และบุหรี่ไฟฟ้าในประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเลือกสูบบุหรี่ทั่วไปและบุหรี่ไฟฟ้าในกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นในภาคกลาง
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเลือกสูบบุหรี่ทั่วไปและบุหรี่ไฟฟ้าในกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นในภาคกลาง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

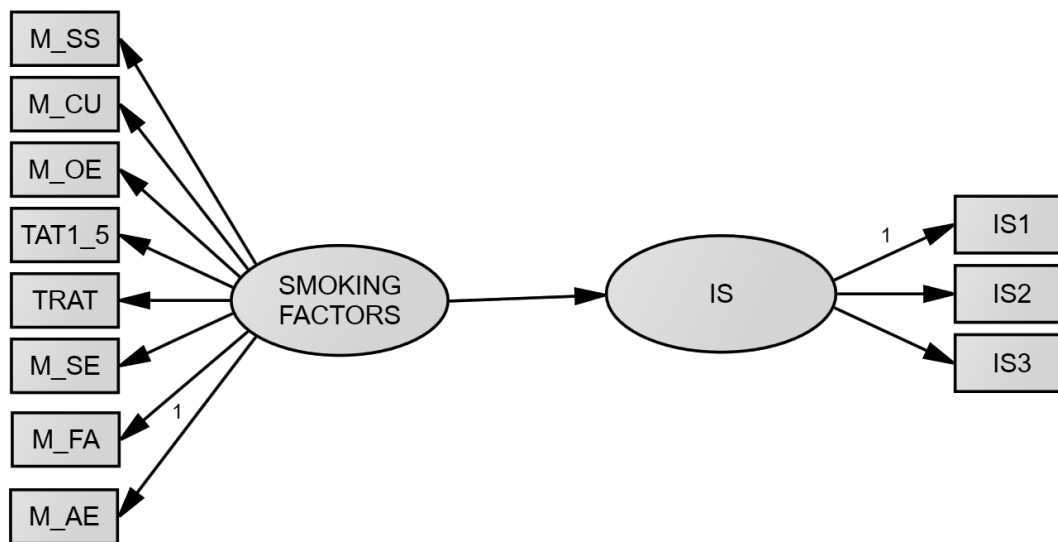
1. ได้รับรู้ถึงระดับของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเลือกสูบบุหรี่ทั่วไปและสูบบุหรี่ไฟฟ้าในกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นภาคกลาง
2. ได้รับรู้ปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อการเลือกสูบบุหรี่ทั่วไปและบุหรี่ไฟฟ้าในกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นภาคกลาง

ขอบเขต

โดยการศึกษาครั้งนี้ จะเก็บข้อมูลจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ได้แก่ บุหรี่ไฟฟ้า และ บุหรี่ธรรมดา ของภาคกลาง ให้ครอบคลุมเขตพื้นที่การศึกษาทั้ง 7 เขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ เขตราชเทวี เขตห้วยขวาง อำเภอเมืองนนทบุรี อำเภอเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองสิงห์บุรี อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา และอำเภอเมืองปราจีนบุรี

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1. แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

*หมายเหตุ: M_SS คือความอยากลอง
M_SE คือการรับรู้ความสามารถของตนเองในการไม่สูบบุหรี่
M_CU คือการสูบบุหรี่และการดื่มสุรากับเพื่อน
M_FA คือบุคคลที่เกี่ยวข้อง และบุคคลที่มีชื่อเสียง
M_OE คือความคาดหวังจากผลลัพธ์
M_AE คือการเปิดรับสื่อโฆษณา
TAT1_5 คือทัศนคติต่อการสูบบุหรี่เชิงบวก
IS คือความตั้งใจสูบบุหรี่
TRAT คือทัศนคติต่อการสูบบุหรี่เชิงลบ

สมมติฐานของงานวิจัย

จากการศึกษาการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเลือกสูบบุหรี่ทั่วไปและบุหรี่ไฟฟ้าในกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นในภาคกลาง ได้กำหนดสมมติฐานการวิจัยสำหรับการทดสอบสถิติ ได้แก่ สมมติฐานที่ 1 (H1) ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลเชิงบวกต่อการเลือกสูบบุหรี่ทั่วไปในกลุ่มวัยรุ่นภาคกลาง และการเลือกสูบบุหรี่ไฟฟ้าในกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นภาคกลาง

การทบทวนวรรณกรรม

ในการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเลือกสูบบุหรี่ทั่วไปและบุหรี่ไฟฟ้าในกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นในภาคกลาง ผู้ศึกษาทำการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มาเป็นพื้นฐานในการศึกษา ประกอบด้วย หัวข้อดังนี้

โชคชัย สาครพานิช (B.E.2554) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการตั้งใจสูบบุหรี่ของนักเรียนชายที่ไม่สูบบุหรี่ ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม จังหวัดตราด” เก็บข้อมูลจากนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม จังหวัดตราด ปีการศึกษา 2553 ทุกคนที่ไม่สูบบุหรี่ จำนวน 85 คน เครื่องมือวิจัยคือ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล การตั้งใจสูบบุหรี่ในอีก 6 เดือนข้างหน้า ทศนคติต่อการสูบบุหรี่ และการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่พบว่า นักเรียนชายที่ไม่สูบบุหรี่ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 72.94) มีความตั้งใจที่จะไม่สูบบุหรี่ในอีก 6 เดือนข้างหน้า และมีบางส่วน (ร้อยละ 27.06) ตั้งใจและมีโอกาสที่จะตั้งใจสูบบุหรี่ กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ระดับสูงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.29 รองลงมาคือ การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ในระดับต่ำ ร้อยละ 44.71 มีทัศนคติที่ไม่เห็นด้วยกับการสูบบุหรี่ ร้อยละ 50.59 และมีทัศนคติเห็นด้วยกับการสูบบุหรี่ ร้อยละ 49.41 ส่วนใหญ่ผู้ปกครองไม่สูบบุหรี่ ร้อยละ 65.88 ผู้ปกครองสูบบุหรี่ ร้อยละ 34.12 มีเพื่อนสูบบุหรี่ ร้อยละ 65.88 และมีเพื่อนสูบบุหรี่ร้อยละ 34.12 ไม่เคยถูกเพื่อนชวนสูบบุหรี่ ร้อยละ 54.12 และเคยถูกเพื่อนสนิทชวนให้สูบบุหรี่ ร้อยละ 45.88 ในเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับความตั้งใจสูบบุหรี่ของนักเรียนที่ไม่สูบบุหรี่พบว่า 1) เมื่อควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอื่น ๆ แล้ว การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่มีความสัมพันธ์กับการตั้งใจสูบบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนชายที่ไม่สูบบุหรี่ที่มีการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการหลีกเลี่ยงการไม่สูบบุหรี่ต่ำ มีโอกาสที่จะเกิดการตั้งใจสูบบุหรี่มากกว่านักเรียนชายที่มีการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่สูง 2.65 เท่า ($OR = 2.65, 95\% CI = 1.22-5.72$) ปัจจัยด้านทัศนคติต่อการสูบบุหรี่มีความสัมพันธ์กับการตั้งใจสูบบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนชายที่ไม่สูบบุหรี่ที่มีทัศนคติที่เห็นด้วยกับการสูบบุหรี่ มีโอกาสที่จะเกิดการตั้งใจสูบบุหรี่มากกว่านักเรียนชายที่ไม่เห็นด้วยกับการสูบบุหรี่ 4.83 เท่า ($OR = 4.83, 95\% CI = 2.16-6.78$) และปัจจัยการถูกเพื่อนสนิทชวนให้สูบบุหรี่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจสูบบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนชายที่ไม่สูบบุหรี่ที่เคยถูกเพื่อนสนิทชวนให้สูบบุหรี่ มีโอกาสที่จะเกิดการตั้งใจสูบบุหรี่มากกว่านักเรียนชายที่ไม่เคยถูกเพื่อนสนิทชวนให้สูบบุหรี่ 2.14 เท่า ($OR = 2.14, 95\% CI = 1.02-5.41$)

ขณะที่การสูบบุหรี่ของผู้ปกครองและเพื่อนสนิทไม่มีความสัมพันธ์กับการตั้งใจสูบบุหรี่ สุวรรณี จรุงจิตราธิ และคณะ (B.E.2556) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของผู้หญิงในชุมชนเมือง” เก็บข้อมูลจากผู้หญิงอายุ 15 ขึ้นไป จำนวน 400 คน ผลการศึกษาพบว่า จำนวนผู้หญิงสูบบุหรี่มีร้อยละ 27 เคยสูบบุหรี่มีร้อยละ 8 และไม่เคยสูบบุหรี่มีร้อยละ 65 ส่วนใหญ่ร้อยละ 42.6 มีอายุระหว่าง 19-24 อายุเริ่มต่ำสุดคือ 11 ปี เริ่มสูบบุหรี่เพราะอยากลองสูบบุหรี่ประมาณวันละ 6-10 มวน สูบบุหรี่มานาน 5-10 ปี ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของผู้หญิงพบว่า การมีเพื่อนสนิทและสมาชิกในครอบครัวสูบบุหรี่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่สูงถึง 15 เท่า และ 3.5 เท่า ตามลำดับ การเห็นโฆษณาและการส่งเสริมการขายของบริษัทบุหรี่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ 3 เท่า การมีทัศนคติเชิงบวกต่อการสูบบุหรี่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่สูงถึง 26 เท่า นอกจากนี้ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น ระดับการศึกษาและรายได้ของครอบครัวต่ำมีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ 5 เท่า ประเด็นข้อค้นพบเพิ่มเติมที่น่าสนใจคือ ความรู้เกี่ยวกับอันตรายจากการสูบบุหรี่ไม่แตกต่างกันระหว่างผู้หญิงที่สูบและไม่สูบบุหรี่

จุรีย์ อุสาหะ และคณะ (B.E.2558) ได้ศึกษาเรื่อง “การสังเคราะห์ภูมิงานวิจัย ปัจจัยป้องกันพฤติกรรมการสูบบุหรี่ในเยาวชนไทย” โดยเป็นการรวบรวมข้อมูลจากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับปัจจัยป้องกันพฤติกรรมการสูบบุหรี่ในเยาวชนไทย จากฐานข้อมูล Google scholar, Scopus, Science direct โดยคัดเลือกจากคำค้นที่กำหนด และมี 18 บทความที่ผ่านการประเมินคุณภาพบทความตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เมื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบแนวคิดนิเวศวิทยา

สังคมในทุกมิติพบว่า ปัจจัยในระดับสังคมและนโยบายสาธารณะ โดยเฉพาะการออกกฎหมาย และการขึ้นภาษีบุหรี่มีผลในเชิงการป้องกันการสูบบุหรี่ในเยาวชนไทย และปัจจัยในระดับระหว่างบุคคล ได้แก่ การมีตัวแบบที่ดีจากพ่อแม่ บุคคลในครอบครัว ครู และบุคคลที่มีชื่อเสียง มีผลในเชิงป้องกันการสูบบุหรี่ในเยาวชนไทย ในประเทศไทยพบว่า ปัจจัยในระดับชุมชนที่เป็นอยู่ในปัจจุบันยังมีการดำเนินการไม่สอดคล้องกับปัจจัยป้องกันที่ค้นพบ

พรรณปพร ลิวิโรจน์ และอรรณณ คุณสนอง (B.E.2559) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่และผลการพัฒนาโปรแกรมการปรับความคิดและพฤติกรรม เพื่อลดการสูบบุหรี่ในวัยรุ่นนอกระบบการศึกษา” ศึกษาจากวัยรุ่นนอกระบบการศึกษาจำนวน 600 คน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยความสัมพันธ์ในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นอกจากนี้ ยังมีการนำตัวอย่างจำนวน 34 คน เข้าโปรแกรมการปรับความคิดและพฤติกรรมเพื่อลดการสูบบุหรี่ ผลจากการเข้าร่วมโปรแกรมพบว่า กลุ่มทดลองเมื่อเข้าร่วมโปรแกรมลดการสูบบุหรี่แล้ว มีปริมาณการสูบลดลงกว่ากลุ่มควบคุม และมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่ากลุ่มควบคุม

จตุรรัช ยี่งู อุษา คงทอง และ บุญเรือง ศรีเหรียญ (B.E.2561) ได้ศึกษาเรื่อง “การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อลด ละ เลิกพฤติกรรมการสูบบุหรี่สำหรับผู้ป่วยยาเสพติดเด็กและวัยรุ่น” โดยทำการศึกษาในกลุ่มผู้ป่วยยาเสพติดเด็กและวัยรุ่นทุกประเภทที่เข้ารับการรักษาแบบผู้ป่วยในของโรงพยาบาลรักษายาเสพติด สังกัดกรมการแพทยกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 520 คน จากการศึกษา พบปัจจัยเชิงสาเหตุของพฤติกรรมการสูบบุหรี่ในกลุ่มผู้ป่วยยาเสพติดเด็กและวัยรุ่น ประกอบไปด้วย 1) ปัจจัยส่วนบุคคล คือการควบคุมตนเองส่งผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่มากที่สุด 2) ปัจจัยทางสังคม คือสัมพันธ์ภาพในครอบครัวส่งผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่มากที่สุด และ 3) ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม คือการเป็นแบบอย่างด้านการสูบบุหรี่ของคนในครอบครัวและเพื่อนส่งผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่มากที่สุด นอกจากนี้ยังจากการศึกษาพบว่ารูปแบบกิจกรรมเพื่อลด ละ เลิกพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ที่ประกอบไปด้วย กิจกรรมทั้งสิ้น 8 กิจกรรม ได้แก่ 1) การสร้างสัมพันธ์ภาพ การตั้งเป้าหมาย การควบคุมการสูบบุหรี่ 2) การค้นหาจัดการและควบคุมสิ่งกระตุ้นที่นำไปสู่การสูบบุหรี่ 3) ทักษะการปฏิเสธ 4) ทักษะการเผชิญความเครียด 5) การหลีกเลี่ยงการกลับไปสูบบุหรี่ซ้ำ 6) การวางแผนการให้รางวัลตนเองเมื่อสามารถบรรลุเป้าหมายการควบคุมการสูบบุหรี่ตามที่ตั้งไว้ 7) การควบคุมปริมาณการสูบบุหรี่ และ 8) การวางแผนกำกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ซึ่งภายหลังจากที่กลุ่มตัวอย่างได้ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมพบว่า คะแนนการลด ละ เลิกพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เสาวลักษณ์ มะเหศวร (B.E.2561) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการทดลองสูบบุหรี่ของนักศึกษาอาชีวศึกษาหญิงจังหวัดฉะเชิงเทรา ทำการศึกษากับนักศึกษาอาชีวศึกษาหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 255 คน จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวนร้อยละ 15.7 มีการทดลองสูบบุหรี่ ปัจจัยที่มีผลต่อการทดลองสูบบุหรี่ของนักศึกษาอาชีวศึกษาหญิง ได้แก่ ความมั่นใจในตนเองในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ และการที่เพื่อนชวนสูบ ขณะที่ปัจจัยด้านอายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ทศนคติต่อการสูบบุหรี่ ความผูกพันกับผู้ปกครอง การที่บุคคลในครอบครัวสูบบุหรี่ และการที่เพื่อนสูบบุหรี่ ไม่มีความสัมพันธ์กับการทดลองสูบบุหรี่

ศศิธร ชิดนาค และ วราภรณ์ ยศทวี (B.E.2561) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นจังหวัดอุดรธานี” เก็บข้อมูลจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาและนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดอุดรธานี จำนวน 898 คน จากการศึกษาพบว่า มีกลุ่มตัวอย่างที่สูบบุหรี่ร้อยละ 12.25 เป็นเพศชายที่สูบบุหรี่ร้อยละ 10.03 และเพศหญิงที่สูบบุหรี่ร้อยละ 2.79 เคยสูบบุหรี่ร้อยละ 38.08 เหตุผลที่ลองสูบบุหรี่ ส่วนมากร้อยละ 26.39 เพราะอยากรอง อายุเฉลี่ย

ที่สูบบุหรี่อยู่ที่ 13.43 ปี ค่าใช้จ่ายในการสูบบุหรี่ต่อเดือนอยู่ที่ 309.08 บาท สถานที่สูบบุหรี่ส่วนใหญ่ ร้อยละ 48.78 คือที่บ้าน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา พื้นที่ของโรงเรียน เพื่อนสนิท ชักชวน และมีคนสูบบุหรี่มาอยู่ใกล้ ทุกตัวแปรมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดังนั้น จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกสูบบุหรี่ทั่วไปในวัยรุ่น และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกสูบบุหรี่ไฟฟ้าในวัยรุ่นที่นักวิชาการได้ศึกษายืนยันแล้วว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลเชิงบวกต่อการเลือกสูบบุหรี่ทั่วไปในกลุ่มวัยรุ่นและการเลือกสูบบุหรี่ไฟฟ้าในกลุ่มวัยรุ่น เพราะฉะนั้น จากการสังเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเลือกสูบบุหรี่ทั่วไปและบุหรี่ไฟฟ้าในกลุ่มวัยรุ่นในภาคกลาง จึงได้ข้อสรุปตามสมมติฐาน (H1) ข้างต้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเลือกสูบบุหรี่ทั่วไปและบุหรี่ไฟฟ้าในกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นในภาคกลาง โดยแบบสอบถามได้มีการพัฒนาขึ้นจากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถามจึงประกอบด้วยคำถามปลายปิด (Closed Ended Questions) ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเลือกสูบบุหรี่ สำหรับเครื่องมือวิจัยในการศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปร 8 ตัวเลือกซึ่งใช้ในการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยเชิงสาเหตุทั้งหมด 8 ปัจจัย ได้แก่ ความอยากลอง การสูบบุหรี่และการดื่มสุรากับเพื่อน ความคาดหวังจากผลลัพธ์ ทศนคติต่อการสูบบุหรี่ การรับรู้ความสามารถของตนเองในการไม่สูบบุหรี่ บุคคลที่เกี่ยวข้องและบุคคลที่มีชื่อเสียง และ การเปิดรับสื่อโฆษณา ที่ส่งผลต่อการเลือกสูบบุหรี่ทั่วไปและบุหรี่ไฟฟ้าในกลุ่มวัยรุ่นในภาคกลาง แบบสอบถามประกอบด้วยคำถามปลายปิดเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุและปลายเปิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจสูบบุหรี่ของกลุ่มวัยรุ่นในภาคกลางที่เป็นเป้าหมายหลักของการศึกษาในครั้งนี้ แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการตัดสินใจสูบบุหรี่ โดยคำถามมาตราส่วนคะแนนทั้งหมด มีเกณฑ์สำหรับการกำหนดระดับของข้อตกลงเป็น 7 ระดับ ตามวิธีมาตราส่วน Likert โดยนำข้อมูลที่ได้รับมาคำนวณค่าเฉลี่ยตามสูตรระหว่างระดับแบ่งเป็น 7 ระดับตั้งแต่ 1 (ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง) ถึง 7 (เห็นด้วยอย่างยิ่ง) (Sullivan & Artino Jr, 2013)

ประชากร การเลือกกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง

โดยการกำหนดขนาดของประชากรในการศึกษาครั้งนี้คือผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่างของการศึกษานี้ไว้ 400 คน จากการคำนวณขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมกับการวิจัยเชิงสำรวจของ Taro Yamane ที่ระบุว่าเมื่อประชากรมากกว่า 100,000 ตัวอย่าง โดยให้มีค่าคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้อยู่ที่ระดับ 0.05 จะต้องมีความขนาดตัวอย่างอย่างน้อย 400 คน โดยจะทำการเก็บเพิ่มเติมอีกร้อยละ 22.5 เมื่อค่าผิดพลาดจากการเก็บข้อมูล รวมข้อมูลทั้งหมดที่จะเก็บจำนวน 490 คน โดยจะเก็บข้อมูลจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ได้แก่ บุหรี่ไฟฟ้า และบุหรี่ยี่ห้อต่างๆ ของภาคกลางของประเทศไทย ให้ครอบคลุมเขตพื้นที่การศึกษาทั้ง 7 เขตพื้นที่การศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาลดอย่างน้อย 70 คน โดยแบ่งเป็นบุหรี่ไฟฟ้า 35 ตัวอย่าง และบุหรี่ยี่ห้อต่างๆ 35 ตัวอย่างแต่ละพื้นที่การศึกษา โดยใช้การเลือกตัวอย่างแบบสะดวก (convenience sampling)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาถึง การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเลือกสูบบุหรี่ทั่วไปและบุหรี่ไฟฟ้า ในกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นในภาคกลางของประเทศไทย โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลในแบบสอบถามก่อนเก็บข้อมูลจริง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ ซึ่งมี ขั้นตอนดังนี้

1. การทดสอบความถูกต้องของเครื่องมือ (Content Validity) แบบร่างของแบบสอบถามได้รับการทดสอบเพื่อค้นหาความตรงของเครื่องมือตามเนื้อหา วัตถุประสงค์หลักคือเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ในแบบสอบถามด้วยวิธีการค้นหาข้อสงสัยของรายการ วัตถุประสงค์ (IOC) ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยสามคนหรือบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญในหัวข้อที่เกี่ยวข้องได้รับเชิญให้ตรวจสอบ ความแม่นยำของเนื้อหาเพื่อปรับปรุงแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเหล่านั้น โดยมีเกณฑ์การพิจารณาค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 - 1.00 ถือว่าเหมาะสมสามารถนำมาใช้ในแบบสอบถามได้ แต่ค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ควรนำมาพิจารณาปรับปรุงหรือกำจัด (Pallant, 2013) ชุดของคะแนนสำหรับการพิจารณาคำถามของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมีดังนี้ 1) +1 คะแนนหากพวกเขามั่นใจว่าคำถามนี้สอดคล้องกับเนื้อหาสำหรับจุดประสงค์ที่ต้องวัด 2) 0 คะแนนหากพวกเขาไม่แน่ใจว่าคำถามนี้สอดคล้องกับเนื้อหาสำหรับจุดประสงค์ที่ต้องวัดและ 3) -1 จุดถ้าพวกเขาแน่ใจว่าคำถามนี้ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาเพื่อจุดประสงค์ จากการศึกษาผลลัพธ์ของ IOC พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.6 ซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับได้

2. การทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม (Reliability Test) โดยแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาจะถูกนำมาใช้เพื่อทำการทดสอบความน่าเชื่อถือ โดยมีกระจายแบบสอบถามทั้งหมด 50 ชุด ไปยังกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายกับประชากรในการศึกษาเพื่อตรวจสอบว่าคำถามนั้น ๆ สามารถถ่ายทอดความหมายรวมถึงความเหมาะสมที่จะใช้ในวัตถุประสงค์บางอย่าง หลังจากนั้นแบบสอบถามที่ได้รับจะถูกทดสอบเพื่อประเมินความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ของสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) หากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคำถามและคะแนนรวมของคำถามทั้งหมดคือ 0.7 หรือมากกว่านั้นเป็นเกณฑ์ที่ยอมรับได้ซึ่งหมายความว่าคำถามนี้สามารถใช้ได้ อย่างไรก็ตาม คำถามที่มีค่าต่ำกว่า 0.7 ของสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค คะแนนควรได้รับการพิจารณาเพื่อการปรับปรุงหรือกำจัด (Pallant, 2013) สรุปค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาคในส่วนต่าง ๆ ของแบบสอบถามการวิจัยนี้ ได้รับค่าความเชื่อมั่นในแต่ละปัจจัย หลังจากนั้นแบบสอบถามได้รับการปรับปรุงอีกครั้งโดยการลบข้อความความเชื่อมั่นน้อยกว่า 0.7 และนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความสมบูรณ์อีกครั้ง เพื่อปรับปรุงและรับเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพจากนั้นพิมพ์แบบสอบถามที่สมบูรณ์สำหรับขั้นตอนต่อไป การศึกษาครั้งนี้พบว่า ความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามทั้งหมดคือ 0.91 ซึ่งมากกว่า 0.70 เพื่อให้แบบสอบถามได้รับการพิจารณาว่าเป็นที่ยอมรับความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

หลังจากรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมดจำนวน 400 ชุด เป็นที่เรียบร้อยแล้วผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้งหมดมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เพื่ออธิบายข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ร้อยละ (Percentage) เพื่อใช้อธิบายลักษณะพื้นฐานประชากรตัวอย่างการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และการหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายปัจจัยต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ล่วงหน้าแล้ว

2. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) ใช้สถิติการทดสอบสมมติฐานจะใช้สถิติการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (Structural Equation Model) เป็นสถิติหลักในการทดสอบที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยทำการแบ่งออกเป็นสองขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 ทำการตรวจสอบรูปแบบการวัด (Measurement Model) และต่อมาขั้นที่ 2 ได้ทำการประมาณการตัวแบบสมการโครงสร้างเพื่อให้ได้มาซึ่งตัวแบบสมการโครงสร้างที่เหมาะสมกับการศึกษา และจึงทำการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

จากสถิติเชิงบรรยาย วิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามของบุหรืทั่วไปส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอยู่ในช่วง 15-16 ปี ในระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 3 – 4 คน มีรายได้ต่อเดือนของครอบครัว 20,001 – 30,000 บาท ส่วนใหญ่มาจาก โรงเรียนราชวินิต มัธยม และโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา พัฒนาการ ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามของบุหรืไฟฟ้าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุของผู้ตอบแบบสอบถามของบุหรืไฟฟ้าอยู่ในช่วงอายุ 17-18 ปี เรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 3 – 4 คน มีรายได้ต่อเดือนของครอบครัว 30,001 – 40,000 บาท และส่วนใหญ่มาจากโรงเรียนราชวินิตมัธยม และโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา พัฒนาการ

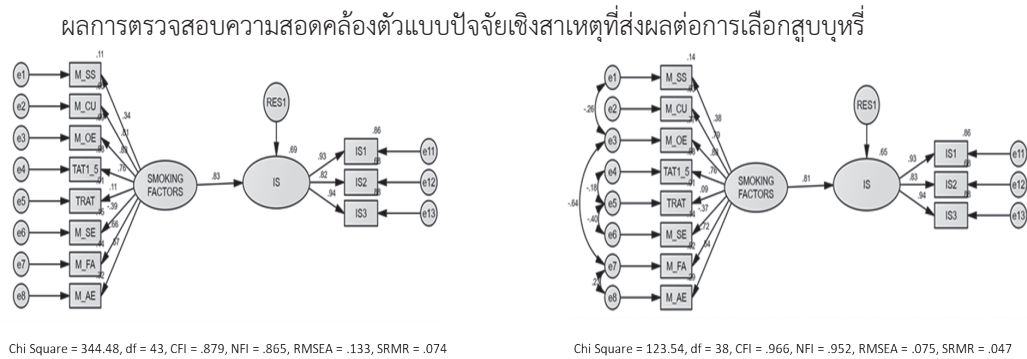
ในด้านพฤติกรรมผู้สูบบุหรื พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามแสดงพฤติกรรมการสูบบุหรืทั่วไปส่วนใหญ่นิยมซื้อบุหรืยี่ห้อ Marlboro เลือกสูบบุหรืจากคุณภาพของบุหรื โดยให้เหตุผลในการสูบบุหรืว่าเป็นไปเพื่อการเข้าสังคม ซึ่งเพื่อนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โอกาสในการสูบบุหรืว่าเป็นช่วงที่อยู่ในงานสังสรรค์ และซื้อบุหรืจากแหล่งจำหน่ายทางออนไลน์ มีความถี่ในการซื้อบุหรืต่อเดือน 1 - 2 ครั้ง โดยไม่มีการศึกษาหาข้อมูลก่อนการซื้อบุหรื และจะเลือกซื้อยี่ห้อใหม่ ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงพฤติกรรมการสูบบุหรืไฟฟ้าไม่เน้นเรื่องยี่ห้อ เนื่องจากติกว่าบุหรืธรรมดา โดยเพื่อนมีส่วนในการตัดสินใจเลือกซื้อบุหรืไฟฟ้า มักใช้เวลาสูบบุหรืไฟฟ้าหลังเลิกเรียน ซื้อบุหรืไฟฟ้าจากแหล่งจำหน่ายทางออนไลน์ มีความถี่ในการซื้อบุหรืไฟฟ้าต่อเดือน 1 - 2 ครั้ง ส่วนใหญ่ได้ศึกษาหาข้อมูลก่อนการซื้อบุหรืและจะเลือกซื้อในยี่ห้อบุหรืไฟฟ้าใหม่อยู่เสมอ

โดยผู้ตอบแบบสอบถามให้ความเห็นต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรืบุหรืธรรมดา ด้านความอยากลอง ในระดับเฉย ๆ ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = .749) ขณะที่ให้ความเห็นต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรืบุหรืไฟฟ้า ด้านความอยากลอง ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ($\bar{X} = 5.32$, S.D. = .632) ในประเด็นความเห็นต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรืบุหรืธรรมดา ด้านการสูบบุหรืและการดื่มสุรากับเพื่อน ในระดับไม่เห็นด้วยปานกลาง ($\bar{X} = 1.95$, S.D. = .345) ขณะที่ให้ความเห็นต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรืบุหรืไฟฟ้า ด้านการสูบบุหรืและการดื่มสุรากับเพื่อน ในระดับไม่เห็นด้วยปานกลาง ($\bar{X} = 1.94$, S.D. = .323) ประเด็นความเห็นต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรืบุหรืธรรมดา ด้านความคาดหวังจากผลลัพธ์ ในระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 1.57$, S.D. = .089) ขณะที่ ให้ความเห็นต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรืบุหรืไฟฟ้า ด้านความคาดหวังจากผลลัพธ์ ในระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 1.66$, S.D. = .076) ประเด็นความเห็นต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรืบุหรืธรรมดา ด้านทัศนคติเชิงบวกต่อการสูบบุหรื ในระดับไม่เห็นด้วยปานกลาง ($\bar{X} = 2.24$, S.D. = .166) ขณะที่ให้

ความเห็นต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไฟฟ้า ด้านทัศนคติเชิงบวกต่อการสูบบุหรี่ ในระดับไม่เห็นด้วยปานกลาง ($\bar{X} = 2.37$, S.D. = .234) ประเด็นความเห็นต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่หรือธรรมดา ด้านทัศนคติเชิงลบต่อการสูบบุหรี่ ในระดับไม่เห็นด้วย ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = .522) ขณะที่ให้ความเห็นต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่หรือไฟฟ้า ด้านทัศนคติเชิงลบต่อการสูบบุหรี่ ในระดับไม่เห็นด้วย ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = .865) ประเด็นความเห็นต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่หรือธรรมดา ด้านการรับรู้ความสามารถของตนเองในการไม่สูบบุหรี่ ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ($\bar{X} = 5.73$, S.D. = .659) ขณะที่ให้ความเห็นต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่หรือไฟฟ้า ด้านการรับรู้ความสามารถของตนเองในการไม่สูบบุหรี่ ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ($\bar{X} = 5.34$, S.D. = .823) ประเด็นความเห็นต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่หรือธรรมดา ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องและบุคคลที่มีชื่อเสียง ในระดับไม่เห็นด้วยปานกลาง ($\bar{X} = 2.08$, S.D. = .256) ขณะที่ให้ความเห็นต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่หรือไฟฟ้า ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องและบุคคลที่มีชื่อเสียง ในระดับไม่เห็นด้วยปานกลาง ($\bar{X} = 2.13$, S.D. = .234) ประเด็นความเห็นต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่หรือธรรมดา ด้านการเปิดรับสื่อโฆษณา ในระดับไม่เห็นด้วยปานกลาง ($\bar{X} = 2.17$, S.D. = .583) ขณะที่ให้ความเห็นต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่หรือไฟฟ้า ด้านการเปิดรับสื่อโฆษณา ในระดับไม่เห็นด้วยปานกลาง ($\bar{X} = 2.14$, S.D. = .468) และประเด็นความเห็นต่อความตั้งใจสูบบุหรี่ทั่วไป ในระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 1.58$, S.D. = .211) ขณะที่ให้ความเห็นต่อความตั้งใจสูบบุหรี่ไฟฟ้า ในระดับไม่เห็นด้วยปานกลาง ($\bar{X} = 1.90$, S.D. = .543)

จากสถิติเชิงอนุมาน ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการปรับตัวแบบการวัดเพื่อศึกษาองค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้ของตัวแบบปัจจัยการเลือกสูบบุหรี่ (Smoking Factors: SF) ที่วัดได้จากตัวแปรสังเกต 8 ตัวแปรคือ ความอยากลอง (M_SS) การสูบบุหรี่และการดื่มสุรากับเพื่อน (M_CU) ความคาดหวังจากผลลัพธ์ (M_OE) ทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ทั่วไป/ไฟฟ้าเชิงบวก (TAT1_5) ทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ทั่วไป/ไฟฟ้าเชิงลบ (TRAT) การรับรู้ความสามารถของตนเองในการไม่สูบบุหรี่ (M_SE) บุคคลที่เกี่ยวข้อง และบุคคลที่มีชื่อเสียง (M_FA) และ การเปิดรับสื่อโฆษณา (M_AE) เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันแล้วพบว่า ตัวแบบปัจจัยการเลือกสูบบุหรี่มีความไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากดัชนีความสอดคล้อง ดังนั้นผู้วิจัยได้ทำการปรับตัวแบบการวัดนี้ โดยทำการยินยอมให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างความคลาดเคลื่อนได้ ซึ่งในการปรับปรุงนั้นผู้วิจัยได้พิจารณาปรับปรุงจากค่าดัชนีวัดประจักษ์การวัด (Modification Indices) ซึ่งจะทำความคุ้นเคยกับการพิจารณาถึงความเป็นเหตุเป็นผลทางทฤษฎี โดยสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้ ตัวแบบปัจจัยการเลือกสูบบุหรี่หลังการปรับปรุงมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไคสแควร์/องศาอิสระ (Chi-Square/ Degree of Freedom) เท่ากับ 2.89 ซึ่งมีค่ามากกว่า 2 แต่มีค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ .973 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (NFI) เท่ากับ .960 มีค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ .070 ซึ่งบ่งชี้ถึงความสอดคล้องที่ยอมรับได้และเมื่อพิจารณาค่าความน่าเชื่อถือได้ของตัวแปรแฝงของตัวแบบปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านการเปิดรับสื่อโฆษณา (pc) เท่ากับ .759 มีความแปรปรวนเฉลี่ยของตัวแปรที่สกัดได้ด้วยองค์ประกอบ (pv) เท่ากับ .500 และมีสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) อยู่ระหว่าง .006 ถึง .741 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (β) อยู่ระหว่าง -.346 ถึง .861 ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าส่วนใหญ่แล้วเป็นบวกและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบและค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์สูงสุด ได้แก่ ความคาดหวังจากผลลัพธ์ (M_OE) และค่าน้ำหนักองค์ประกอบและค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ต่ำสุด ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเองในการไม่สูบบุหรี่ (M_SE)

ขั้นที่ 2 เป็นการทดสอบสมมติฐานของการศึกษาที่ โดยวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุอันสะท้อนถึงปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลเชิงบวกต่อการเลือกสูบบุหรี่ในกลุ่มวัยรุ่นนภาคกลางของประเทศไทย และทำการวิเคราะห์ตรวจสอบความสอดคล้องของตัวแบบการวิจัยในรูปแบบก่อนและหลังการปรับตัวแบบ มีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 2. ผลการเปรียบเทียบตรวจสอบความสอดคล้องตัวแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเลือกสูบบุหรี่ก่อนและหลังการปรับตัวแบบ

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบความสอดคล้องตัวแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเลือกสูบบุหรี่ที่ตั้งไว้ตามสมมติฐานพบว่าปัจจัยด้านความอยากลอง (M_SS) การสูบบุหรี่และการดื่มสุรา เพื่อน บุคคลในครอบครัว ครู และบุคคลที่มีชื่อเสียง (M_CU) ความคาดหวังจากผลลัพธ์ (M_OE) ทักษะคิดต่อการสูบบุหรี่เชิงบวก (M_TAT) การรับรู้ความสามารถของตนเองในการไม่สูบบุหรี่ (M_SE) การสูบบุหรี่และการดื่มสุรา เพื่อน บุคคลในครอบครัว ครู และบุคคลที่มีชื่อเสียง (M_FA) การเปิดรับสื่อโฆษณา (M_AE) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลเชิงบวกในการอธิบายถึงปัจจัยการสูบบุหรี่ ในขณะที่ทักษะคิดต่อการสูบบุหรี่เชิงลบ (M_TRAT) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลเชิงลบในการอธิบายถึงปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการสูบบุหรี่ และเมื่อพิจารณาถึงภาพรวมของปัจจัยการสูบบุหรี่พบว่า ภาพรวมของปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการสูบบุหรี่นั้นพบว่าเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความตั้งใจสูบบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณาถึงภาพรวมของตัวแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเลือกสูบบุหรี่ที่เสนอกับข้อมูลเชิงประจักษ์ก่อนปรับตัวแบบการวิจัย มีค่าไคสแควร์ต่อค่าองศาอิสระ (2/df) เท่ากับ 8.01 โดยมีค่ามากกว่า 3 มีค่าดัชนีความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ .133 มีดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ .879 และมีค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ .007 จึงไม่เป็นไปตามเงื่อนไข ดังที่ได้แสดงในภาพที่ 2

จากผลการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องต่าง ๆ พบว่าการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุอันสะท้อนถึงปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลเชิงบวกต่อการเลือกสูบบุหรี่ในกลุ่มวัยรุ่นนภาคกลางของประเทศไทยที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังนั้น จึงมีการพิจารณาการปรับตัวแบบ โดยพิจารณาความเป็นไปได้เชิงทฤษฎีและอาศัยดัชนีปรับโมเดล (Model Modification Indices: MI) ซึ่งเป็นการปรับโมเดลตามข้อเสนอแนะที่โปรแกรม Amos นำเสนอให้ซึ่งจะทำให้ค่าไคสแควร์ลดลง โดยการผ่อนปรนข้อเงื่อนไขโดยการกำหนดให้ค่าความคลาดเคลื่อนให้มีความสัมพันธ์กันได้ ซึ่งจะได้ นำข้อมูลที่ได้เสนอแนะไว้ไปทำการปรับปรุงโมเดลจนมีเกณฑ์ดัชนีความสอดคล้องอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ผลจากการปรับโมเดลทำให้ได้ตัวแบบการวิจัยดังภาพที่ 2 ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตามเกณฑ์ที่ยอมรับได้ เมื่อพิจารณาผลการทดสอบความสอดคล้องตัวแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเลือกสูบบุหรี่ ที่ตั้งไว้ตามสมมติฐานพบว่า ปัจจัยด้านความอยากลอง (M_SS) การสูบบุหรี่และการดื่มสุรา เพื่อน บุคคลในครอบครัว ครู และบุคคลที่มีชื่อเสียง (M_CU) ความคาดหวังจาก

ผลลัพธ์ (M_OE) ทศนคติต่อการสูบบุหรี่เชิงบวก (M_TAT) การรับรู้ความสามารถของตนเองในการไม่สูบบุหรี่ (M_SE) การสูบบุหรี่และการดื่มสุรา เพื่อน บุคคลในครอบครัว ครู และบุคคลที่มีชื่อเสียง (M_FA) การเปิดรับสื่อโฆษณา (M_AE) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลเชิงบวกในการอธิบายถึงปัจจัยการสูบบุหรี่ ในขณะที่ทศนคติต่อการสูบบุหรี่เชิงลบ (M_TRAT) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลเชิงลบในการอธิบายถึงปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการสูบบุหรี่ และเมื่อพิจารณาถึงภาพรวมของปัจจัยการสูบบุหรี่พบว่า ภาพรวมของปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการสูบบุหรี่นั้นพบว่า เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความตั้งใจสูบบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณาถึงภาพรวมของตัวแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเลือกสูบบุหรี่ที่เสนอกับข้อมูลเชิงประจักษ์ก่อนปรับตัวแบบการวิจัย มีค่าไคสแควร์ต่อค่าองศาอิสระ (2/df) เท่ากับ 3.25 มีค่าดัชนีความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ .075 มีดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ .966 และมีค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ .047 จึงเป็นไปตามเงื่อนไข ดังที่ได้แสดงในภาพที่ 2

โดยความสอดคล้องที่เกิดขึ้นนั้นเกิดจากพิจารณาความเป็นไปได้เชิงทฤษฎีและอาศัยดัชนีปรับโมเดล (Model Modification Indices: MI) ซึ่งเป็นการปรับโมเดลตามข้อเสนอแนะที่โปรแกรม Amos นำเสนอให้ซึ่งจะทำให้ค่าไคสแควร์ลดลงพบว่า ความอยากลอง (M_SS) นั้นมีความสัมพันธ์กับความคาดหวังจากผลลัพธ์ (M_OE) และความคาดหวังจากผลลัพธ์ (M_OE) มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่และการดื่มสุรา เพื่อน บุคคลในครอบครัว ครู และบุคคลที่มีชื่อเสียง (M_FA) การสูบบุหรี่และการดื่มสุรา เพื่อน บุคคลในครอบครัว ครู และบุคคลที่มีชื่อเสียง (M_FA) มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสื่อโฆษณา (M_AE) ทศนคติต่อการสูบบุหรี่เชิงลบ (M_TRAT) มีความสัมพันธ์กับทศนคติเชิงบวก และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการไม่สูบบุหรี่ (M_SE)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษา สามารถสรุปการอภิปรายผลได้ตามวัตถุประสงค์ โดยวัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเลือกสูบบุหรี่ทั่วไปและบุหรี่ไฟฟ้าในกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นในภาคกลางพบว่า ปัจจัยที่แสดงให้เห็นระดับของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเลือกสูบบุหรี่ทั่วไปและบุหรี่ไฟฟ้าในกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นในภาคกลางนั้น ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเอง การอยากลอง และทศนคติเชิงลบต่อการสูบบุหรี่ ซึ่งสอดคล้องกับงานของ รัตมน กัลยาศิริ และคณะ (B.E.2562) และ ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ มหาวิทยาลัยมหิดล (ศจย.) (B.E.2561) ส่วนวัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเลือกสูบบุหรี่ทั่วไปและบุหรี่ไฟฟ้าในกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นในภาคกลางพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการสูบบุหรี่อื่นได้แก่การรับรู้ความสามารถของตนเองในการไม่สูบบุหรี่ ความอยากลอง ทศนคติต่อการสูบบุหรี่ การเปิดรับสื่อโฆษณา บุคคลที่เกี่ยวข้อง และบุคคลที่มีชื่อเสียง การสูบบุหรี่และการดื่มสุรากับเพื่อน และความคาดหวังจากผลลัพธ์ เป็นปัจจัยสามารถอธิบายถึงการสูบบุหรี่ได้อย่างมีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัยพบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองในการไม่สูบบุหรี่ของการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับ โชคชัย สาครพานิช (B.E.2554) อันเนื่องจากหากนักเรียนสามารถที่จะควบคุมความสามารถของตนเองก็จะส่งผลต่อความตั้งใจในการที่จะสูบบุหรี่ด้วยเช่นกัน ต่อมาเรื่องของความอยากลองที่ เสาวลักษณ์ มะเหศวร (B.E.2561) รัตมน กัลยาศิริ และคณะ (B.E.2562) Case และคณะ (2017) พบว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจสูบบุหรี่ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาในครั้งนี้อันเนื่องจากช่วงวัยอายุที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นเป็นวัยที่ศึกษาค้นคว้าและอยากรู้อยากลองสิ่งใหม่ ๆ ทศนคติต่อการสูบบุหรี่ในการศึกษาครั้งนี้เป็นปัจจัยการสูบบุหรี่ที่สามารถอธิบายถึงความตั้งใจสูบบุหรี่ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ โชคชัย สาครพานิช (B.E.2554) รัตมน กัลยาศิริ และคณะ (B.E.2562) อันเนื่องจากหากนักเรียนมีทศนคติที่ดีที่ชื่นชอบต่อการสูบบุหรี่จะส่งผลทำให้ตัดสินใจหรือตั้งใจที่จะซื้อบุหรี่ได้ง่ายยิ่งขึ้น ในขณะที่หากมีทศนคติเชิงลบนั้นจะช่วยลดความตั้งใจ

ข้อบุหรีได้อย่างมีนัยสำคัญเช่นกัน การเปิดรับสื่อโฆษณาเป็นอีกหนึ่งปัจจัยการศึกษาในครั้งนี้พบว่า เป็นปัจจัยในการสูบ บุหรีที่ส่งผลต่อการตั้งใจสูบบุหรีซึ่งสอดคล้องกับ สุวรรณ จรุงจิตรอารี และคณะ (B.E.2556) รัศมน กัลยาศิริ และคณะ (B.E.2562) และ Nicksic และคณะ (2017) อันเนื่องมาจากสื่อโฆษณามีผลต่อการเปิดใจรับโฆษณาหรือสื่อที่เกี่ยวข้องกับการใช้บุหรีไฟฟ้าในหมู่เยาวชนเป็นสิ่งที่สามารถกระตุ้นกลุ่มวัยรุ่นให้เกิดความตั้งใจในการซื้อบุหรีเพิ่มมากยิ่งขึ้น สำหรับ บุคคลที่เกี่ยวข้องและบุคคลที่มีชื่อเสียง ในการศึกษาครั้งนี้พบว่า เป็นปัจจัยที่สามารถอธิบายถึงการสูบบุหรีได้เช่นกันซึ่ง สอดคล้องกับการศึกษาของ จุริย์ อุสาหะ และคณะ (B.E.2558) อันเนื่องมาจากวัยรุ่นโดยส่วนใหญ่มักจะเลียนแบบ พฤติกรรมของบุคคลที่มีชื่อเสียงหรือเป็นที่จดจำในสังคมเพื่อให้กลุ่มเพื่อนเกิดความจดจำหรือเกิดความคิดว่าเป็นสิ่งที่ ถูกต้องและควรกระทำตาม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ในภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามให้ความเห็นต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการ สูบบุหรีทั่วไปและบุหรีไฟฟ้า พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับเห็นด้วยในด้านของการรับรู้ความสามารถของตนเอง ในการไม่สูบบุหรี และความอยากลอง ในขณะที่ในภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามไม่เห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งว่าความคาดหวัง จากผลลัพธ์ต่อการสูบบุหรี และการศึกษารวบรวมวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์ก่อนปรับและหลังปรับตัวแบบปัจจัยเชิง สาเหตุที่ส่งผลต่อการเลือกสูบบุหรีปัจจัยในเรื่องของความคาดหวังเป็นปัจจัยที่สามารถอธิบายปัจจัยการสูบบุหรีได้มากที่สุด โดยปัจจัยการสูบบุหรีในภาพรวม ที่ประกอบด้วย ความอยากลอง (M_SS) นั้นมีความสัมพันธ์กับความคาดหวังจาก ผลลัพธ์ (M_OE) และความคาดหวังจากผลลัพธ์ (M_OE) มีความสัมพันธ์กับการสูบและการดื่มสุรา เพื่อน บุคคลใน ครอบครัว ครู และบุคคลที่มีชื่อเสียง (M_FA) การสูบและการดื่มสุรา เพื่อน บุคคลในครอบครัว ครู และบุคคลที่มีชื่อเสียง (M_FA) มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสื่อโฆษณา (M_AE) ทักษะคิดต่อการสูบบุหรีเชิงลบ (M_TRAT) มีความสัมพันธ์กับ ทักษะคิดเชิงบวก และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการไม่สูบบุหรี (M_SE) ส่งผลให้เกิดความตั้งใจสูบบุหรีมากยิ่งขึ้น จึงกล่าวได้ว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการกำหนดนโยบายควรพิจารณาปัจจัยเหล่านี้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบาย เพื่อให้ได้ผลในเชิงลดความตั้งใจสูบบุหรีในทั้ง 2 ประเภท

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารoundต่อไป

ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเลือกสูบบุหรีทั่วไปและบุหรีไฟฟ้าในกลุ่มวัยรุ่นใน ภาคกลาง ซึ่งพบว่าสัดส่วนของความแปรปรวนที่สามารถถูกอธิบายและทำนายได้ด้วยสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model) มีค่าเท่ากับ 0.6 ($R^2 = 0.6$) ซึ่งหมายความว่า ร้อยละ 60 ของค่าความแปรปรวนในปัจจัยด้านความ ตั้งใจสูบบุหรีสามารถถูกอธิบายและทำนายโดยปัจจัยการสูบบุหรี จึงมีข้อจำกัดในการอธิบายผลการวิจัยไปยังตัวแปรกลุ่ม อื่น ๆ ดังนั้น ในอนาคตจึงควรศึกษาในตัวแปรอื่น ๆ ที่มีอิทธิพล เช่น ปัจจัยเชิงจิตวิทยาอื่น ๆ เช่น วิถีชีวิต (Lifestyle) เป็นต้น หรือศึกษาจากกลุ่มอิทธิพลอื่น ๆ เช่น บุคคลที่มีชื่อเสียง ดารา นักแสดง เป็นต้น อีกทั้งการขยายขอบเขตการ ศึกษาออกไปยังต่างจังหวัด เพื่อให้ผลการวิจัยสามารถนำไปอธิบายกลุ่มประชากรที่กว้างขึ้นและมีอำนาจในการอธิบาย พฤติกรรมการสูบบุหรีที่มากขึ้นด้วย

References

- Case, K. R., et al. (2017). The relationships between sensation seeking and a spectrum of e-cigarette use behaviors: cross-sectional and longitudinal analyses specific to Texas adolescents. *Addictive Behaviors*, 73, 151-157.
- Chidnayee, S., & Yottavee, W. (B.E.2561). Factors related with smoking behaviors of youth at Uttaradit. *Boromarajonani College of Nursing, Uttaradit Journal*, 10(1), 83-93.
- Hfocus. (B.E.2562). Yaowachon Thai Royra 20 Sub Buri Fire Fa Siang Puai Rok Pod Akseb. Retrieved January 19, B.E.2563 from <https://www.hfocus.org/content/2019/11/18004>.
- Jarungjitarry, S. et al. (B.E.2556). Padchai tee mee ittapon tor prued ti kam khan sub buri kong puying nai chumchon muaeng, *Journal of Public Health*, 43(3), 281-295.
- Kunlayasiri, R. et al. (B.E.2562). *Thailand Parental Supply and Use of Alcohol, Cigarettes & Drugs Longitudinal Study Cohort in Secondary School Students*. Research Paper. Thai Health Promotion Foundation.
- Leewirot, P., & Sriautit, K. (B.E.2559). *Factors Affecting Smoking Behavior in Adolescent and The Effective Development Program of Cognitive Behavior Therapy for Reducing Smoking Behavior in out of School Adolescent*. Research Paper. Thai Health Promotion Foundation.
- Mahasuan, S. (B.E.2561). *Factors Related to Smoking Initiation among Female Vocational Students in Chachoengsao Province*. Thesis, Master of Nursing Science (Community Nurse Practitioner), Faculty of Nursing, Burapha University.
- Matichom Online. (B.E.2563). *Krob 2 Pee Kuen Pasri Buri Raidai Suppasamit Lod Khon Sub Mai Lod Utsahakum Yasub Rorae*. Retrieved January 19, B.E.2563 from https://www.matichon.co.th/politics/politics-in-depth/news_1754046.
- Nicksic, N. E., Snell, L. M., & Barnes, A. J. (2017). Does exposure and receptivity to e-cigarette advertisements relate to e-cigarette and conventional cigarette use behaviors among youth? Results from wave 1 of the population assessment of tobacco and health study. *Journal of Applied Research on Children*, 8(2), 1-18.
- Pallant, J. (2013). *SPSS Survival Manual*. UK: McGraw-Hill Education.
- Sakornpanich, C. (B.E.2554). Factors associated with non-smoking high school male students' intention to smoke. *J Prapokklao Hosp Clin Med Educat Center*, 28(1), 44-52.
- Sullivan, G. M., & Artino Jr, A. R. (2013). Analyzing and interpreting data from Likert-type scales. *Journal of Graduate Medical Education*, 5(4), 541-542.
- Thai Health Promotion Foundation. (B.E.2558). *Tidtang Paomai Lae Yudtasart Raya 10 Pee (B.E.2555-2564) Thai Health Promotion Foundation*. Retrieved March 15, B.E.2563 from <http://resource.thaihealth.or.th/library/academic/13320>.
- Thongthap, S. (B.E.2562). *Na Tok Chai Wai Run Sub Buri Poem 3 San Khon Tor Pee*. Retrieved January 17, B.E.2563 from <https://www.thebangkokinsight.com/153796/>.

- Tobacco Control Research and Knowledge Management Center, Mahidol University. (B.E.2561). *Raingan Satiti Khan Boripok Yasub Kong Pratet Thai B.E.2561*. Bangkok: Tobacco Control Research and Knowledge Management Center, Mahidol University.
- Ungsuchaval, T. (B.E.2555). *Nayobai Rat Thai Kub Singchunrai Tee Chumpen (Necessary Evil): Kwam Khatyaeng Nai Botbatrat Kub Utsahakam Yasub*. Retrieved January 19, B.E.2563 from <http://public-law.net/publaw/view.aspx?id=1747>.
- Usaha, J., Gunvihok, T., Julasereekul, S., & Haruhanpong, V. (B.E.2558). Meta synthesis of preventive factors for cigarette smoking among Thai youths. *Disease Control Journal*, 41(4), 271-284.
- Yeepoo, C., Kongthong, U., & Sriherun, B. (B.E.2561). The development of a learning activity model for reducing and stop smoking behavior of drug addiction for children and adolescent patients. *Valaya Alongkorn Review (Humanities and Social Science)*, 8(1), 131-146.